

щення емоційного фону дітей та інтенсифікації проявів якостей, що розвиваємо.

Висновки.

1. У дитячому віці інтенсивно дозрівають всі необхідні морфологічні та психофізіологічні передумови, які обумовлюють розвиток координаційних якостей, тому саме у цьому віці можна починати активний розвиток даної рухової якості.

2. Методика складається з 7 видів вправ, поєднаних за спрямованістю на розвиток кожної координаційної здібності. Вправи спрямовані на розвиток здібностей до орієнтування у просторі та збереження статичної рівноваги займали найбільший обсяг у методиці.

Наші подальші дослідження присвячені аналізу ефективності розробленої методики розвитку координаційних здібностей у дітей 4-5 років з вадами зору на заняттях з фізичного виховання у спеціалізованих дошкільних навчальних закладах.

Література.

1. Вільчковський Е.С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навчальний посібник. – Львів, 1998. – 336 с.
2. Воловик Н.І. Дослідження координаційних здібностей у дітей 4-5 років з порушення зору//Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: наукова монографія за редакцією проф. Єрмакова С.С. - Харків: ХДАДМ (ХХП), 2007. - №4. – С. 28-31.
3. Городничев Р.М. Физиологические основы координационных способностей спортсменов: РСФСР: Великие луки, 1991. – 26 с.
4. Лях В.И. Координационные способности школьников. – Минск, 1989. – 160с.
5. Некрасов А.С. Основные закономерности развития координационных способностей у детей дошкольного возраста// Оздоровительные технологии по физической культуре и спорта в учебных заведениях: Сб. науч. тр. Международный научно-методическая конференция. – Белгород, 2004. – С. 85-89.
6. Ростомашвили Л.И. Физические упражнения для детей с нарушением зрения (методические рекомендации для учителей, воспитателей, родителей). – Санкт-Петербург, 2001. – 65 с.
7. Сековец Л.С. Коррекционно-педагогическая работа по физическому воспитанию детей дошкольного возраста с нарушением зрения. – Нижний Новгород., 2001. – 168 с.
8. Степаненкова Э.Я. Теория и методика физического воспитания и развития ребенка: Учебное пособие для студентов высших педагогических учебных заведений. – М.: Академия, 2004 – 366 с.

Надійшла до редакції 28.09.2007р.

УМОВИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЛОВОЇ ГРИ

Воровка М.І.

Мелітопольський державний педагогічний університет

Анотація. У статті розглядаються особливості використання ділових ігор у вищих навчальних педагогічних закладах. Визначено критерії оцінювання ефективності ділових педагогічних ігор та схарактеризовано їх сутність. З'ясовано умови, за яких потребно-мотиваційний, операційно-діяльнісний та рефлексивно-оцінний критерії можуть бути показником

оцінювання ефективності ділових педагогічних ігор. Ключові слова: критерії, вміння, коефіцієнт, показники, професійний, підготовка.

Аннотация. Воровка М.И. Условия и критерии оценивания эффективности деловой игры. В статье рассматриваются особенности использования деловых игр в высших учебных педагогических учреждениях. Определены критерии оценивания эффективности деловых педагогических игр и охарактеризовано их сущность. Выявлено условия, при которых потребностно-мотивационный, операционно-деятельный и рефлексивно-оценочный критерии могут быть показателями оценивания эффективности деловых педагогических игр.

Ключевые слова: критерии, умения, коэффициент, показатели, профессиональный, подготовка.

Annotation. Vorovka M.I. Conditions and criteria of an estimation of efficiency of business game. The peculiarities of business pedagogic game usage in the high pedagogic establishments are presented in the article. The criterions of estimation of business games' effectiveness are presented as well, as its essence. There are presented the conditions with which the needs – motivation criterions, the operation – activity criterions, the reflector – appraisal criterions can show the effectiveness of business pedagogic games.

Key words: the criterions, the skills, the factors, the indicators, professional, preparation.

Вступ.

Пошук нових форм та прийомів навчання в наш час – явище не лише закономірне, а й необхідне. В умовах гуманізації освіти існуючі теорії і технології професійного навчання повинні бути спрямовані на формування особистості, здатної жити та працювати за різних обставин, сміливо розробляти власну стратегію поведінки, здійснювати моральний вибір та нести за нього відповідальність, особистості, здатної до саморозвитку й самореалізації.

Ці завдання можна успішно вирішувати через ігрові форми та засоби навчання. Ділова гра є тим дидактичним засобом, який інтенсифікує процес навчання й тісно пов'язує його з практичною діяльністю.

Проблемою розробки та впровадження ділових ігор у різні роки займалися: Я.Бельчиков [1], А.Вербицький [2], А.Лівшиць [3], П.Щербань [8], Т.Хлебнікова [6], Г.Селевко [5], Е.Хруцький [7] та інші.

Разом з тим використання ділових ігор у професійній освіті, зокрема у вищих навчальних педагогічних закладах, залишається до цього часу не досить дослідженою та вивченою проблемою. У психолого-педагогічній літературі відсутні достатньо обґрунтовані класифікація ділових ігор, критерії оцінювання їх ефективності та детальний аналіз ігрової діяльності студентів, у результаті чого наукове обґрунтування ігрових методик часто хвибує незавершеністю, рецептурністю. Не виявлені також можливості професійного розвитку майбутніх учителів у процесі ділових педагогічних ігор.

Робота виконана за планом НДР Мелітопольського державного педагогічного університету.

Формулювання цілей роботи.

Мета дослідження – проаналізувати умови та сутність критеріїв оцінювання ефективності діло-

вих педагогічних ігор.

Результати досліджень.

Для вирішення вищезазначених проблем та покращення процесу підготовки майбутніх учителів до педагогічної діяльності ми впровадили у навчальний процес ділові ігри. Вони відображають основний зміст навчального курсу “Педагогіка” (навчальної та робочої навчальної програм), спрямовані на засвоєння знань з предмета, формування вмій та навичок педагогічної діяльності.

У процесі впровадження у навчально-педагогічний процес складеного нами комплексу ділових ігор була розроблена дворівнева система підготовки майбутнього вчителя до професійної діяльності.

Перший рівень системи характеризується як інформаційний і передбачає теоретичну підготовку студентів. Результатом підготовки майбутніх учителів на цьому рівні повинно бути засвоєння ними теоретичних знань, розуміння інтегрального підходу до змісту навчання, ознайомлення з діловими педагогічними іграми та методами їх проведення, створення у студентів психолого-педагогічного настрою на експериментальну роботу.

Другий рівень – організаційно-практичний, передбачає закріплення і апробацію теоретичних знань на практиці. З майбутніми вчителями проводили практичні заняття для оволодіння ними алгоритмом розробки та проведення ділових ігор.

Основними критеріями оцінювання ефективності навчально-професійної діяльності в процесі ділових педагогічних ігор ми визначили: потребнісно-мотиваційний; операційно-діяльнісний; рефлексивно-оціночний.

Для оцінки рівня сформованості вказаних вище критеріїв використовувались різні методи дослідження. Так, рівень сформованості потребнісно-мотиваційної сфери, (до і після експерименту), фіксували за допомогою спеціальних анкет. Наведемо приклад однієї з них.

Анкета 1

Яке Ваше ставлення до навчання?

Варіанти відповідей	Відповідь
Позитивне	
В залежності від навчальних предметів	
Моє відношення можна назвати байдужим	
Негативне (погано відношусь)	

На рис. 1 та рис. 2 наведені результати опитування студентів до початку та після проведення експерименту щодо їх ставлення до процесу навчання у вищому навчальному закладі. Зазначимо, що до початку експерименту серед студентів не було байдужих або тих, хто негативно ставиться до процесу навчання в університеті.

Разом з тим, ділові ігри сприяли тому, що студенти у більшій мірі почали диференціювати своє ставлення до навчання взагалі і в залежності від конкретних навчальних предметів.

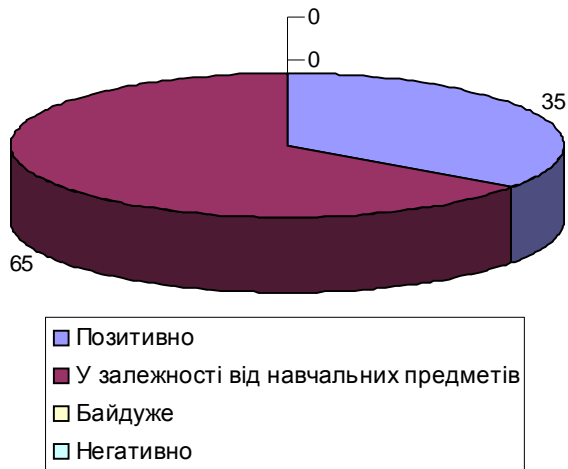


Рис. 1. Ставлення студентів до навчання у вищому педагогічному навчальному закладі до експерименту (%)



Рис. 2. Ставлення студентів до навчання у вищому педагогічному навчальному закладі після експерименту (%)

Для оцінки готовності студентів до виконання основних професійно-педагогічних функцій (операційно-діяльнісний критерій), з’ясування змін у засвоєнні професійних знань використовувались кількісні та якісні критерії, прийняті у педагогіці і психології: реальний об’єм знань у порівнянні з початковим об’ємом. Значущість і об’єм отриманих знань виявлялись за допомогою тестових питань, результатів залікових занять за окремими темами курсу і порівняння з об’ємом знань студентів до початку формуючого експерименту.

На рис. 3 наведено результати опитування за методикою “Виявлення педагогічних умінь та спрямованості студентів”. Його метою було виявлення ступеню розвитку у студентів (до початку і після проведення експерименту) педагогічних умінь, як показника їх здібностей до педагогічної діяльності [4, 26].

Нами враховувався коефіцієнт значимості (K3) за формулою:

$$K3 = \frac{C - 3}{K_o}$$

де K3 – коефіцієнт значення конкретного пункту ан-

кети, який приймає значення в інтервалі від -1 до +1 ($-1 \leq K3 \leq 1$); С - стверджувальні відповіді; З - заперечні відповіді; K_0 - загальна кількість опитаних.

Дані рис. 3 свідчать про те, що безпосередня участь студентів у ділових іграх сприяли формуванню у них ключових умінь, що забезпечують ефективність педагогічної діяльності. Особливо значущі зміни студентів відбулися у сфері конструктивних, гностичних і комунікативних умінь.

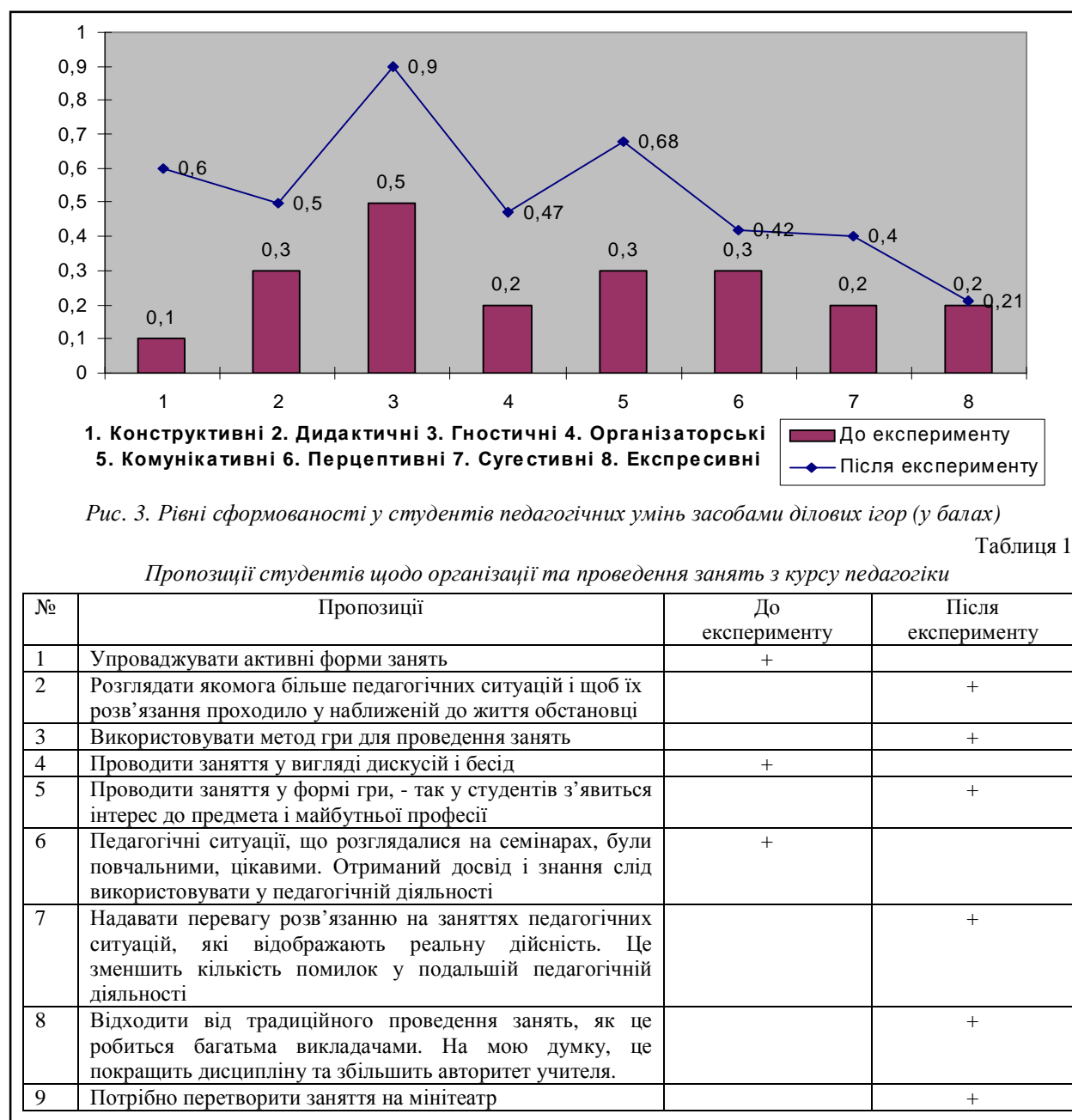
В третій блок ми віднесли методики, що характеризують рефлексивно-оцінний аспект діяльності студентів. Відповіді студентів на питання "Які Ваші пропозиції щодо організації та проведення занять з курсу "Педагогіка" до початку експериментальної роботи носили загальний характер, не пов'язаний з діловими іграми: впроваджувати активні форми занять, проводити заняття у вигляді дискусій і бесід тощо (табл. 1). Дані таблиці свідчать про усвідомлення студентами ролі та місця ділових ігор у їх професійній

підготовці.

Висновки.

Таким чином, нами доведено, що потребнісно-мотиваційний, операційно-діяльнісний та рефлексивно-оцінний критерії можуть бути показником оцінювання ефективності ділових педагогічних ігор за умови якщо: складено комплект ділових ігор, які відображають основний зміст навчального курсу "Педагогіка" та спрямовані на засвоєння знань з предмету, формування вмінь та навичок педагогічної діяльності; ділові ігри використовуються систематично; розроблені методичні рекомендації з використання ділових ігор у навчально-професійній діяльності студентів у вищому навчальному педагогічному закладі; розроблена методика експериментального дослідження ефективності ділових ігор в плані активізації навчально-професійної діяльності студентів.

У подальших дослідженнях ми ставимо за мету дослідити значення та місце умов організації та



Таблиця 1

Пропозиції студентів щодо організації та проведення занять з курсу педагогіки

№	Пропозиції	До експерименту	Після експерименту
1	Упроваджувати активні форми занять	+	
2	Розглядати якомога більше педагогічних ситуацій і щоб їх розв'язання проходило у наближеній до життя обстановці		+
3	Використовувати метод гри для проведення занять		+
4	Проводити заняття у вигляді дискусій і бесід	+	
5	Проводити заняття у формі гри, - так у студентів з'явиться інтерес до предмета і майбутньої професії		+
6	Педагогічні ситуації, що розглядалися на семінарах, були повчальними, цікавими. Отриманий досвід і знання слід використовувати у педагогічній діяльності	+	
7	Надавати перевагу розв'язанню на заняттях педагогічних ситуацій, які відображають реальну дійсність. Це зменшить кількість помилок у подальшій педагогічній діяльності		+
8	Відходити від традиційного проведення занять, як це робиться багатьма викладачами. На мою думку, це покращить дисципліну та збільшить авторитет учителя.		+
9	Потрібно перетворити заняття на мінітеатр		+

проведення ділових ігор у моделі системи підготовки майбутніх учителів до професійної діяльності.

Література

1. Бельчиков Я.М., Бирштейн М.М. Деловые игры. – Рига: Авотс, 1989. – 304 с.
2. Вербицкий А.А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход. – М.: Высшая школа, 1991. – 207 с.
3. Лифшиц А.Л. Деловые игры в управлении. – Л.: Лениздат, 1989. – 172 с.
4. Методика изучения психологических особенностей личности студентов // Автор-составитель И.И.Скрипюк. – СПб.: «Образование», 1993. – 78 с.
5. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии: Учеб. пособ.– М.: Народное образование, 1998. – 256 с.
6. Хлебникова Т.М. Ділова гра як метод активного навчання педагога. – Х.: Видавнича група «Основа», 2003. – 80 с.
7. Хруцкий Е.А. Организация проведения деловых игр: Учеб. – метод. пособ. – М.: Высшая школа, 1991. – 320 с.
8. Щербань П.М. Навчально-педагогічні ігри у вищих навчальних закладах: Навч. посіб. – К.: Вища школа, 2004. – 207 с.

Надійшла до редакції 14.10.2007р.

ХАРАКТЕРИСТИКА МЕТОДИК ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ З ОПІКОВОЮ ТРАВМОЮ

Герцик Андрій, Кука Уляна
Львівський державний університет
фізичної культури

Анотація. Розглянуто методичні аспекти фізичної реабілітації дітей з опіковою травмою. Показано роль батьків у процесі фізичної реабілітації. Наголошується на постійних, регулярних заняттях (активні і пасивні вправи), відповідне положення і заходи, направлені на зменшення набряку. Рекомендовано після закриття опікових ран продовження іммобілізації (шинування), застосування стискаючих пов'язок. Аналізуються методики зниження фізичної та емоційної інвалідизації.

Ключові слова: фізична реабілітація, діти, травма, батьки.

Аннотация. Герцик А., Кука У. Характеристика методик физической реабилитации детей с ожоговой травмой. Рассмотрены методические аспекты физической реабилитации детей с ожоговой травмой. Показана роль родителей в процессе физической реабилитации. Делается ударение на постоянных, регулярных занятиях (активные и пассивные упражнения), соответствующее положение и мероприятия, направленные на уменьшение отека. Рекомендовано после закрытия ожоговых ран продолжение иммобилизации (шинирования), применение сжимающих повязок. Анализируются методики снижения физической и эмоциональной нагрузки.

Ключевые слова: физическая реабилитация, дети, травма, родители.

Annotation. Gertsik A., Kuka U. Characteristic of procedures of a physical aftertreatment of children with a burn trauma. Methodical aspects of a physical aftertreatment of children with a burn trauma are considered. The role of parents is shown during a physical aftertreatment. The conforming position and the actions directed on decrease of an edema is emphasized on constants, regular employment (awake and passive exercises). Continuation of an immobilization, application of compressive bandages is recommended after closure of burn wounds. Procedures of downstroke of a physical and emotional load are analyzed.

Key words: physical aftertreatment, children, trauma, parents.

Вступ.

Опік – це ушкодження шкіри та прилеглих тканин під дією високих температур, полум'я, концентрованих кислот або лугів, інших агресивних хімічних речовин, високо- та низьковольтного електроструму, променевої енергії та комбінації вказаних чинників [1-3].

У цілому в світі щорічно на кожен мільйон жителів припадає 300 осіб, які потребують лікування з приводу термічних опіків або їх ускладнень [4].

Загалом, 70% уражень становлять опіки, отримані в побутових умовах, причому 30-40% із них припадає на дітей до 5 років. За минулий рік в Україні кількість зареєстрованих випадків отримання опіків серед дорослого населення становила 54 115 та 10 156 – серед дітей. На сьогодні в 25 регіонах України функціонують 32 опікових відділення, що забезпечує потреби нашого суспільства в опікових ліжках, але існують проблеми з організацією окремих дитячих опікових відділень [5-7].

Внаслідок обширних і глибоких опіків (термічних, електричних, хімічних) розвивається важкий, патологічний стан, що називається опіковою хворобою. Вона супроводжується порушенням функцій центральної нервової, серцево-судинної та дихальної систем, ендокринними розладами. Уражається опорно-руховий апарат: знижується обсяг рухів у суглобах пошкоджених сегментів тіла, зменшується маса та сила м'язів, порушуються рухові функції [7, 8].

У 80% опікова травма спричиняє пошкодження кінцівок [9]. При ураженнях кінцівок виникають рубцеві дерматогенні контрактури, які приблизно в 25% випадків поєднуються з міо- і артрогенними [10].

Тому повне і швидке відновлення таких пацієнтів є можливим лише за умови проведення фізичної реабілітації [4, 6, 11].

Однак, питання фізичної реабілітації при опіковій травмі дітей раннього віку недостатньо висвітлене у вітчизняній фаховій літературі.

Робота виконується в рамках Зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2006-2010 роки за темою 4.1.2 «Фізична реабілітація неповносправних осіб з руховими дисфункціями».

Формулювання цілей роботи.

Мета роботи - проаналізувати існуючі методики фізичної реабілітації дітей при опіковій травмі. Робота має подальше продовження й перспективним завданням є розробка програми фізичної реабілітації дітей з опіковою травмою.

Результати дослідження.

В ході роботи ми вивчили та порівняли методики фізичної реабілітації описані Козинцем Г.П. [6, 7], Фісталем Е.Я. [8, 12], Ашкрафтом К.У., Холдером Т.М. [4, 13] та чинну методику, що використовується в опіковому відділенні 8-ї міської клінічної лікарні міста Львова. Дані порівняння методик представлені в таблиці 1.